

pro03 SCHAALVOORDELEN EN SCHAALNADELEN

Uitbreiding van de productie kan worden gerealiseerd door extra inzet van de productiefactoren arbeid en/of kapitaal. Op korte termijn kan alleen de inzet van de variabele productiefactor arbeid worden vergroot, op lange termijn is ook vergroting van de constante productiefactor kapitaal mogelijk.

Op langere termijn kan er sprake zijn van **schaalvergroting**. Bij schaalvergroting is er sprake van een toename van de inzet van de productiefactoren arbeid en kapitaal met eenzelfde percentage.

De vraag is dan of de productie met hetzelfde percentage toeneemt.

- Schaalvergroting zal in eerste instantie leiden tot '**schaalvoordelen**'.
De productie neemt meer dan evenredig toe en de kostprijs zal dalen. Er zijn kostenvoordelen omdat de gemiddelde productiviteit van de productiefactoren arbeid en kapitaal toeneemt. Deze voordelen worden vooral verkregen door een betere arbeidsverdeling en een meer efficiënte organisatie van het productieproces.
- Vanaf een zekere omvang van het bedrijf kan schaalvergroting leiden tot '**schaalnadelen**'.
De productie neemt minder dan evenredig toe en de kostprijs zal stijgen. Er zijn kostennadelen omdat de gemiddelde productiviteit van de productiefactoren arbeid en kapitaal afneemt. De grootste nadelen treden op in de sfeer van management en organisatie. Het wordt moeilijker de onderneming te overzien en de verschillende werkzaamheden op elkaar af te stemmen. Het productieproces wordt meer bureaucratisch en dat leidt tot hogere kosten.